

Interdisciplinaire samenwerking zorgt voor sneller herstel na operatie

Patiënten die bij ZorgSaam aan hun darm geopereerd worden, krijgen sinds oktober jl. een behandeling volgens het verbeterde ERAS-programma. ERAS staat voor Enhanced Recovery After Surgery. Het programma is erop gericht om patiënten zo fit mogelijk de operatie in te laten gaan, zodat zij na hun operatie sneller herstellen. Bovendien hebben ze minder kans op complicaties.

“We zien dat patiënten die fitter de operatie ingaan vaak sneller herstellen”, vertelt David Roks, colorectaal chirurg bij ZorgSaam. “Het mooie aan dit programma is dat alle betrokken disciplines de handen ineenslaan om dat herstel samen mogelijk te maken.”

Eén team rond de patiënt

Wat het ERAS-programma bijzonder maakt, is de intensieve samenwerking tussen alle zorgverleners die betrokken zijn bij de behandeling. Chirurgen, verpleegkundig specialisten, anesthesiologen, anesthesiemedewerkers, recovery verpleegkundigen, fysiotherapeuten, diëtisten, verpleegkundigen uit de kliniek en de stoma-coloncareverpleegkundigen werken nauw met elkaar samen.

Door deze interdisciplinaire aanpak sluiten alle stappen in het traject naadloos op elkaar aan, van voorbereiding tot herstel.

“Om tot het vernieuwde zorgpad te komen, hebben we met alle disciplines aan tafel gezeten”, legt beleidsadviseur én verpleegkundige Saskia Haegeman uit. “Zo konden we het traject echt vanuit verschillende invalshoeken verbeteren. Die samenwerking maakt het verschil.”

Het nieuwe zorgpad is ontwikkeld in samenwerking met het Martini Ziekenhuis uit Groningen. Zij begeleidde het team bij de implementatie van de ERAS-richtlijnen. Er werden gezamenlijke scholingsmomenten georganiseerd en werkbezoeken gebracht aan andere ziekenhuizen om van hun best

practices te leren. Ook werd kennis gedeeld binnen het SAZ-programma Waardegedreven Zorg Colorectaal Carcinoom.

Saskia Haegeman: “Het was mooi om met collega’s uit heel het land elkaar te versterken en van elkaar te leren. Door open te zijn realiseren we samen betere zorg voor onze patiënten.”

ZorgSaam werkt aan toekomstbestendige zorg

“Bij ZorgSaam geloven we in het principe van positieve gezondheid. Kijken naar wat iemand wél kan en inzetten op het voorkomen van zorg”, zegt Danny Hage, programmamanager Passende Zorg bij ZorgSaam. “Het vernieuwde zorgpad voor darmoperaties is daar een goed voorbeeld van. Het combineert medische zorg met aandacht voor leefstijl, voorbereiding en herstel.”

Het bieden van Passende Zorg is belangrijk in Zeeuws-Vlaanderen. Want de zorg in Zeeuws-Vlaanderen staat onder druk. De bevolking vergrijsd sneller dan in andere delen van Nederland en

steeds meer jongeren trekken weg. Dat betekent dat de zorgvraag stijgt, terwijl het aantal zorgverleners afneemt.

ZorgSaam bereidt zich hierop voor door te investeren in passende zorg: zorg die aansluit bij wat iemand écht nodig heeft, op het juiste moment en de juiste plek. Zo houden zorgverleners meer tijd over voor wat het belangrijkste is: persoonlijke aandacht en ondersteuning.

Fit de operatie in: prehabilitatie als sleutel tot succes

Een belangrijk onderdeel van het zorgpad is prehabilitatie: de voorbereiding van de patiënt op de operatie. In de weken voor de ingreep werken patiënten actief aan hun conditie, spierkracht en ademhaling, onder begeleiding van een fysiotherapeut. Tegelijkertijd krijgen ze persoonlijk voedingsadvies van een diëtist, afgestemd op hun trainingsprogramma.

Ook is er veel aandacht voor mentale voorbereiding. De anesthesioloog beoordeelt tijdens het preoperatief spreekuur of de operatie veilig kan plaatsvinden en de stoma-coloncareverpleegkundige neemt de patiënt stap voor stap mee in het proces en de nazorg. De verpleegkundig specialist bewaakt de voortgang en zorgt dat alles goed op elkaar is afgestemd.

Actief herstel ná de operatie

Ook na de operatie staat het herstel centraal. Patiënten worden aangemoedigd om snel weer te bewegen, te eten en te drinken. Dat draagt aantoonbaar bij aan een sneller herstel en een korter verblijf in het ziekenhuis.

Het ERAS-programma is niet nieuw in Nederland, maar ZorgSaam heeft het verder verfijnd en toegespitst op de eigen organisatie.

Zo is de soort anesthesie verder verfijnd en is het eiwitrijk eten en drinken toegespitst op de patiënten. Daarnaast worden afspraken voor patiënten zoveel mogelijk gecombineerd en is er een uitgebreide voorlichting. Door de intensieve samenwerking tussen disciplines en de sterke focus op voorbereiding en herstel, krijgen patiënten de best mogelijke zorg.

Kennis delen en leren met elkaar

Om het vernieuwde zorgpad goed te implementeren, heeft het team de werkwijze beschreven in een zorgpaddocument. Daarnaast is het proces in beeld gebracht met twee video's. Eén voor medewerkers, waarin de praktische toepassing van de ERAS-richtlijnen wordt toegelicht en één voor patiënten en mantelzorgers, waarin het traject in begrijpelijke taal wordt uitgelegd. Tevens is er voor patiënten een handboek samengesteld met daarin informatie om ze voor te bereiden op de operatie.

Tijdens een speciale scholingsdag presenteerden alle betrokken disciplines hun eigen onderdeel van het zorgpad. Zo wist iedereen precies wat er veranderde en waarom. "Het enthousiasme was vanaf het begin groot," vertelt beleidsadviseur voor passende zorg Dorine Bosschaart. "Iedereen voelde dat we samen iets verbeterden wat écht betekenis heeft voor de patiënt."

Blik op de toekomst: digitale ondersteuning met LUSCII

De vernieuwing stopt niet bij het huidige zorgpad. Binnenkort lanceert ZorgSaam de LUSCII-app voor colorectale chirurgie. Via deze app worden patiënten begeleid vóór de operatie, tijdens het ziekenhuisverblijf en na ontslag. De app biedt informatie, dagelijkse acties, herinneringen en monitoring. Zo kan de patiënt op elk moment van het traject terugvallen op betrouwbare informatie en contact met het behandelteam.

Samen vooruit

Met het vernieuwde zorgpad en de nauwe samenwerking tussen disciplines zet ZorgSaam een belangrijke stap richting toekomstbestendige, patiëntgerichte zorg.

"Dit project laat zien wat er mogelijk is als je kennis deelt en samenwerkt over grenzen van disciplines heen", zegt Danny Hage. "Het is niet alleen een verbetering van het zorgpad, maar vooral van de manier waarop we samen werken aan gezondheid en passende zorgverlening."

Een serie verhalen

Om het gesprek terug te brengen naar de kern – daar waar patiënt en zorg elkaar ontmoeten – delen onze ziekenhuizen de komende periode verhalen. Deze verhalen belichten wat goed gaat, waar de knelpunten liggen en wat nodig is om de integrale beweging voort te zetten. Dit is bijdrage 13 in de serie.